

# Finančná stabilita a makroprudenciálna politika

# Obsah

- Finančná stabilita
- O kríze
- Procyklickalita
- Makroprudenciálna politika

# Finančná stabilita

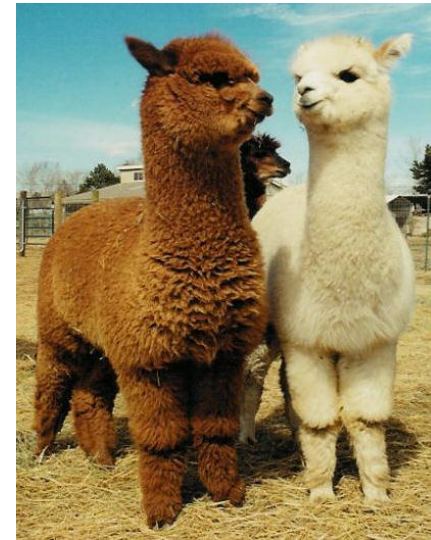
- stav finančného sektora, pri ktorom je finančný sektor ako celok schopný plynule plniť svoje základné funkcie aj pri výraznejších negatívnych šokoch, či už v externom, alebo domácom ekonomickom a finančnom prostredí
- nevyhnutný predpoklad pre zdravé fungovanie reálnej ekonomiky a správanie finančného sektora by nemalo prehĺbovať ekonomický cyklus
- Prečo nás to zaujíma?
  - Dôležitá charakteristika bankového systému
  - Predpoklad fungovania menovej politiky
  - Vplyv na reálnu ekonomiku a štátny dlh

# O kríze

- Priebeh:
  - Kríza na hypotekárnom trhu USA a na finančných trhoch
  - Kríza v reálnej ekonomike
  - Dlhová kríza v Eurozóne

# Typy kríz

- **Banková kríza**
  - bank run (napr. Northern Rock, September 2007)
  - Zhoršenie dostupnosti úverov: credit crunch
  - Systémová banková kríza
- **Špekulatívne bubliny**
  - Rast ceny na základe očakávaní ďalšieho rastu, nie skutočných peňažných tokov
  - Príklady:
    - komodity (tulipánová mánia 17. stor., alpaky 2005)
    - akcie (dot-com, 2000-2001)
    - Ceny nehnuteľností
- **Medzinárodné finančné krízy**
  - Menové krízy (Thajsko 1997, Island 2008)
  - Zlyhanie štátu (Rusko 1998, Argentína, Grécko)
- **Väčšie ekonomické krízy**
  - Pokles HDP



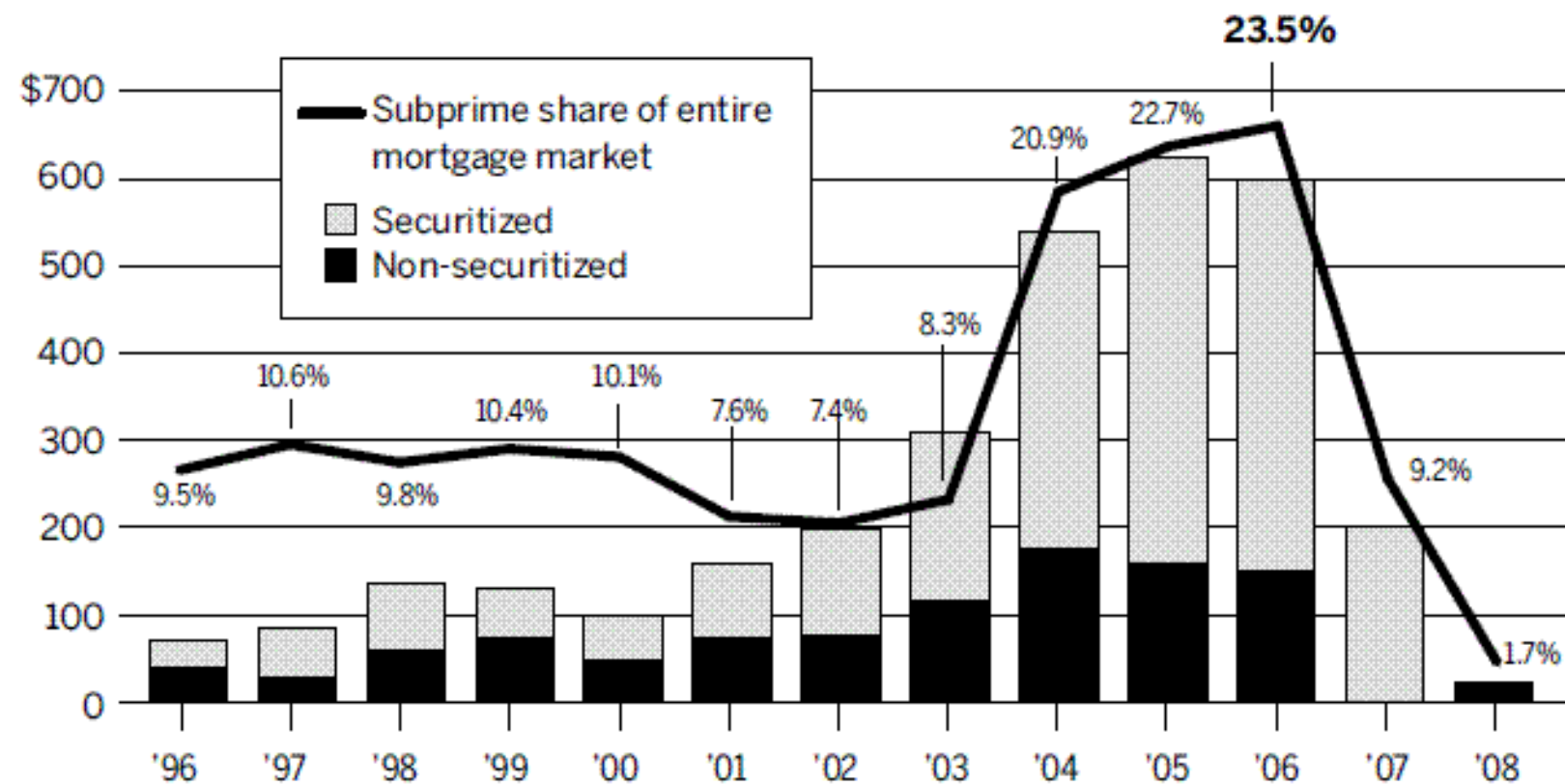
# Príčiny krízy

- Hlavná príčina:
  - Zadlženosť domácností a podnikov + charakter finančného systému
- Vedľajšie príčiny
  - Americký trh nehnuteľností
    - Vysoko rizikové hypotéky (sub-prime mortgages)
    - Uvoľnené podmienky poskytovania úverov
  - Sekuritizácia
    - Nesprávne ratingy
    - Komplikovanosť produktov / hra na čierneho petra / netransparentnosť
    - Nesprávna motivačná schéma / transfer rizika
  - Podpora vlády a centrálnej banky
    - Vládne programy - Úloha Fannie Mae a Freddie Mac
    - Expanzívna menová politika
  - Globalizácia, finančné toky a obchodný deficit
  - Systémové riziko nebolo monitorované

# Subprime Mortgage Originations

*In 2006, \$600 billion of subprime loans were originated, most of which were securitized. That year, subprime lending accounted for 23.5% of all mortgage originations.*

IN BILLIONS OF DOLLARS

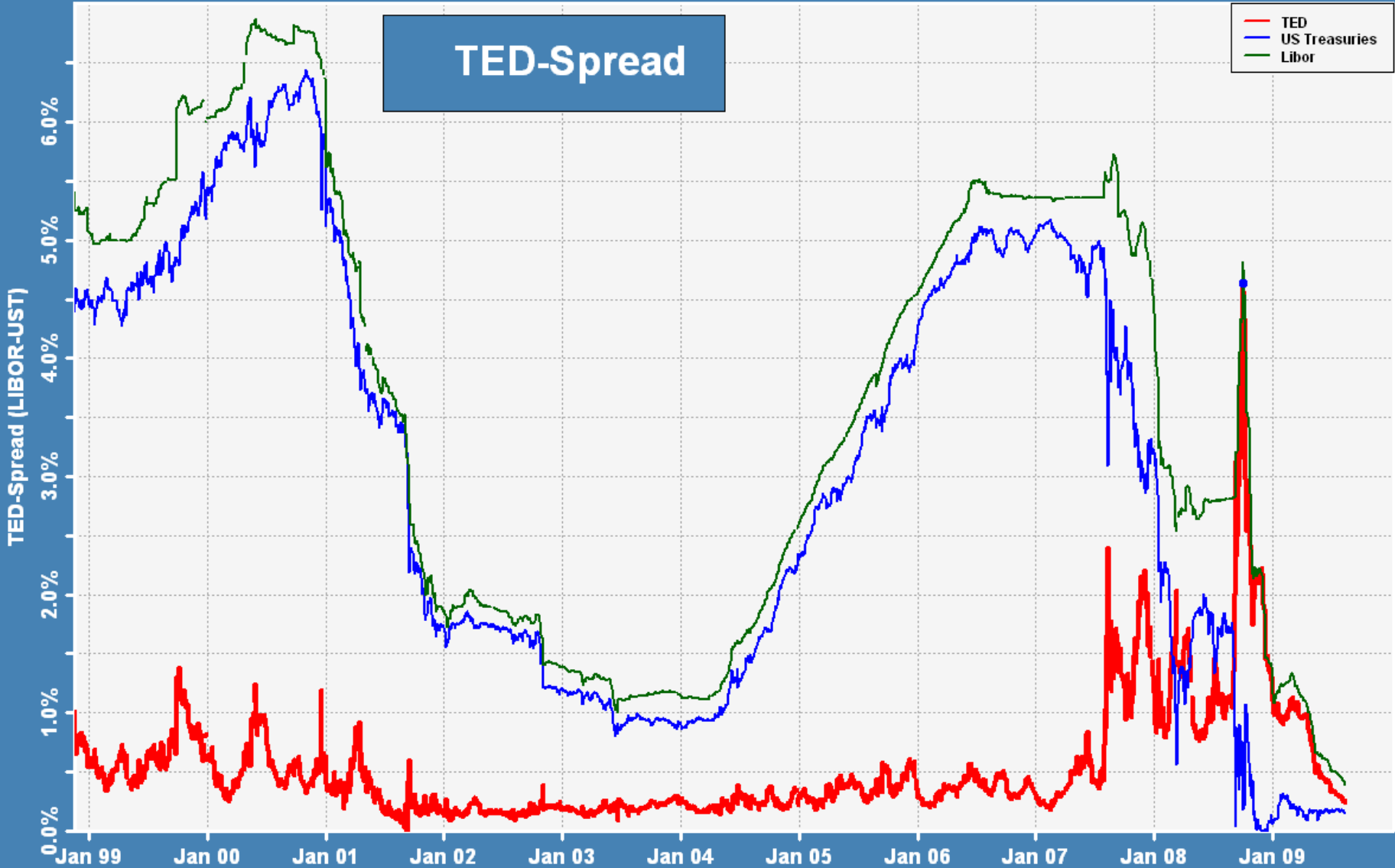


NOTE: Percent securitized is defined as subprime securities issued divided by originations in a given year. In 2007, securities issued exceeded originations.

SOURCE: Inside Mortgage Finance

# TED-Spread

- TED
- US Treasuries
- Libor

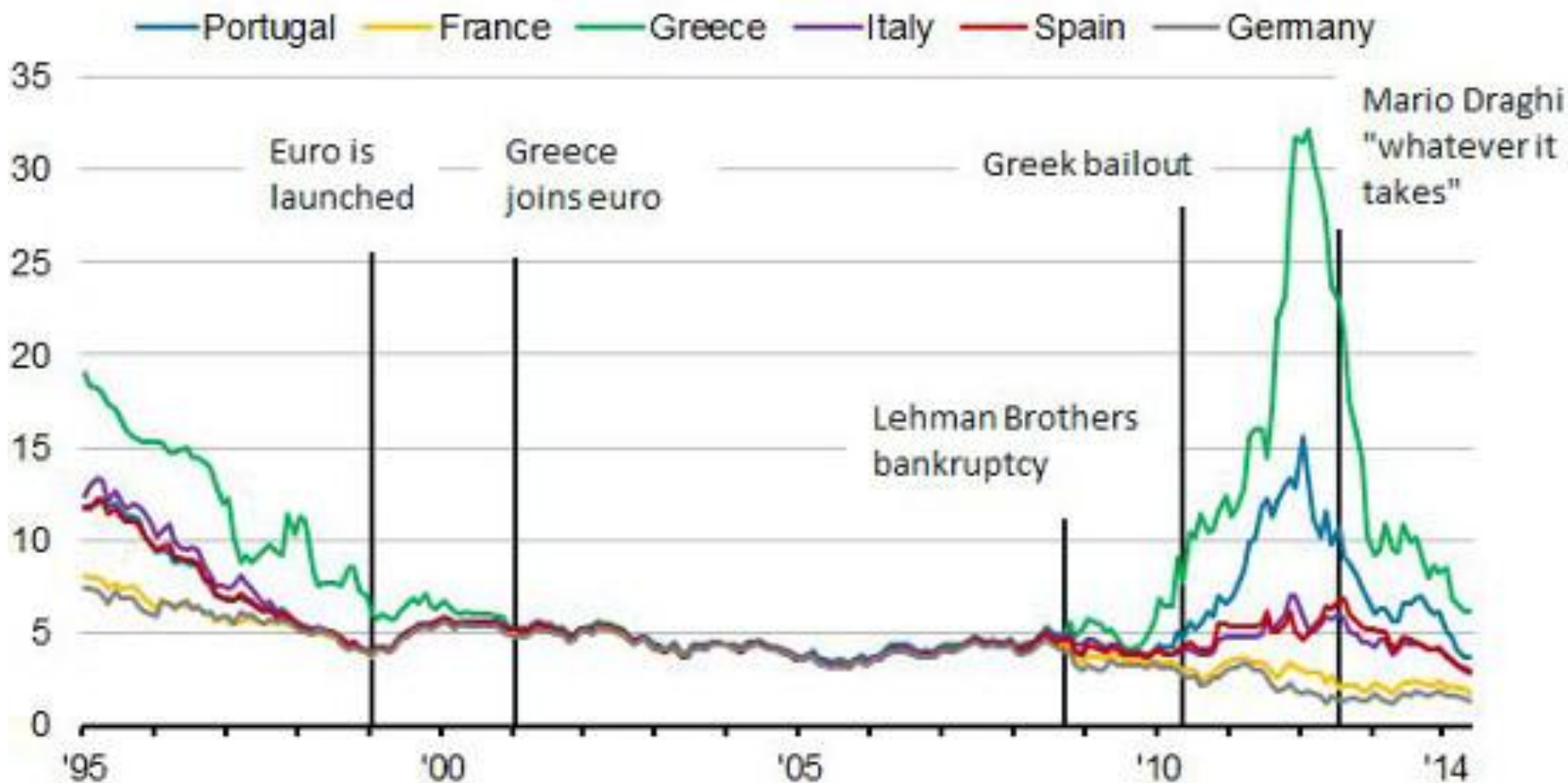




# Dlhová kríza v eurozóne

## Anatomy of Euro Zone Yields

Yields on 10-year government bonds, percentage points.



# Procyklikalita

- Banky majú straty z nesplácaných úverov
  - Princiálny problém kapitálu: v skutočnosti nekryje straty
- Regulácia prispieva k tvorbe cyklov
  - Sprísnenie minimálnej požiadavky na kapitál v čase problémov
  - V čase krízy je pre banky náročné navýšiť kapitál
- Dôsledok: Obmedzovanie úverov
- Paradox:
  - V kríze treba:
    - Sprísniť požiadavky na kapitál – aby banky ustáli straty
    - Uvoľniť požiadavky na kapitál – aby banky mohli poskytovať nové úvery a rozbehnúť ekonomiku

# Nové požiadavky

- Kapitálové vankúše
  - Proticyklický kapitálový vankúš
  - Vankúš na systémové riziká
  - Vankúš pre systémovo významné inštitúcie
  - Vankúš na zachovanie kapitálu
- Nová inštitúcia
  - Európsky výbor pre systémové riziká

# Ciele makroprudenciálnej politiky

- Tvorba dodatočných rezerv na krytie rizík v dobrých časoch, ktoré sa použijú v čase krízy na pokrytie strát
- Tlmenie nadmerného úverového rastu a zadlženosti
- Zabránenie tvorbe systémových rizík
  - Poskytovanie hypoték v cudzích menách (PL, HU, AT)
  - Poskytovanie hypoték vo výške 100 % ceny nehnuteľnosti
- Znižovanie morálneho hazardu, najmä v prípade systémovo významných inštitúcií